

Η ΟΡΕΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΙΜΠΡΙΤΖ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, (Ἰδιαιτέρα ὑπηρεσία). — Δὲν εἶνε συχνὸν τὸ θέαμα καὶ τὸ ἀκρόαμα τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν τραγωδιῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν. καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν προεκάλεσεν ἰδιαιτέρως τὸ ἐνδιαφέρον τῶν εἰδικῶν ἢ παράστασις τῆς «Ὀρεστείας» τοῦ Αἰσχύλου, κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα, εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Καϊμπριτζ. Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦτο ὑπάρχει «εἰδικὴ ἐπιτροπὴ τῶν ἀρχαίων δραμάτων», ἡ ὁποία μελετᾷ τὰ ἔργα ἐπὶ μῆνας, κατανέμει τοὺς ρόλους, καὶ τὸ σπουδαιότερον καθορίζει ὄχι μόνον τὰς σκηνογραφίας, ἀλλὰ... καὶ τὴν προφορὰν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς. Διότι τὰ ἔργα παίζονται εἰς τὸ πρωτότυπον. Τοὺς δὲ γυναικίους ρόλους ὑποδύονται φοιτηταί. Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Καϊμπριτζ, ἔχουσα πλήρη ἐπίγνωσιν τῶν δυσχερειῶν, πού παρουσιάζει ἡ παράστασις τῶν ἀρχαίων δραμάτων, δύο μόνον φορὰς ἕως τώρα ἀπὸ τοῦ πολέμου καὶ ἐντεῦθεν ἀνεβίβασεν ἑλληνικὰς τραγωδίας, τῇ 1921 καὶ τὴν λήξασαν ἐβδομάδα. Διὰ τὴν τελευταίαν αὐτὴν παράστασιν αἱ προετοιμασίαι ἐγένοντο ἀπὸ μῆνος, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα φαίνεται ὅτι ὑπῆρξεν ἀρκετὰ ἱκανοποιητικόν, ἂν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὰς δημοσιευθείσας κριτικὰς τῶν ὀλίγων ἑλληνομαθῶν πού παρηκολούθησαν τὴν παράστασιν.

«Τὸ γενικὸν ἐπίπεδον τῆς ἠθοποιίας, τῆς προφορᾶς καὶ τοῦ ᾄσματος ὑπῆρξεν ἀριστον, —γράφει ἓνας κριτικὸς,—τὸ δὲ συμπτωματικὸν συνονθύλευμα τῶν διαφόρων προφορῶν, τὰς ὁποίας μετεχειρίζοντο οἱ ἠθοποιοί, συνετέλει εἰς τὸ νὰ ἐξάρῃ ἔτι μᾶλλον τὴν ποικιλίαν καὶ τὸν πλοῦτον τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅταν ἀπαγγέλλεται καθαρῶς. (Σ. σ. — Ὁ κριτικὸς, ὡς Ἀγγλος, ἔχει φυσικὰ, ὑπ' ὄψει τοῦ τὴν ἐρασματικὴν προφορὰν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς). Οἱ δύο κυριότεροι ρόλοι τῆς Κλυταιμνήστρας καὶ τοῦ Ὀρέστου, ἀπεδόθησαν πολὺ καλῶς. Ὁ κ. Οὔϊτμπρεδ ὡς Κλυταιμνήστρα ὑπῆρξεν ἰσχυρὸς, ἰσως δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὑπελείφθη εἰς διαρκὴ θηλυκότητα καὶ εἰς ἐπίδειξιν θωπειῶν πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα. Ὁ κ. Γρέγκ, ὡς Ὀρέστης, ὑπῆρξεν ἐπίσης πολὺ καλός...».

Ἡ μουσικὴ, πού συνώδευε τὴν παράστασιν τῆς «Ὀρεστείας», ἔχει γραφῇ εἰδικῶς δι' αὐτὴν τῇ 1921, τότε δὲ καὶ ἠκούσθη διὰ πρώτην φορὰν. Οἱ χοροί, κατὰ τοὺς κριτικούς, ἦσαν βαρεῖς ὡς πρὸς τὸν ρυθμὸν, εἰδικῶς δὲ αἱ Ἐριννύες φαίνεται, ὅτι δὲν ἱκανοποίησαν τοὺς Ἀγγλοὺς θεατὰς. Εἰς ἀντάλλαγμα, τοὺς ἱκανοποίησαν τὰ ἐνδύματα καὶ αἱ σκηνογραφίαι, ἰδίᾳ δὲ ἡ ἀναπαράστασις τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἡ τελικὴ σκηνή, κατὰ τοὺς κριτικούς, δὲν εἶχε τὴν ἀπαιτουμένην κίνησιν. Βεβαίως, γράφει ἓνας ἐξ αὐτῶν, εἶνε δύσκολος «ἡ μεταβολὴ

τῶν Ἐριννύων ἀπὸ ἐχθίστας εἰς φίλας, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθοῦν νὰ φέρουν τὰς ἀγρίας προσωπίδας καὶ τὴν κόμμωσίν των». Ἄλλ' ὅπως δὴ ποτε, θέλει νὰ νὰ εἴπῃ ὁ γράφων, ἀπητεῖτο κατὰ καλύτερον ἀπὸ ὅ,τι ἐπετεύχθη. Ἡ τελικὴ «ἐξοδος» ἦτο πολυπληθὴς μὲν ἀλλὰ μὲ κάποιον συνωστισμόν καὶ «χωρὶς ἔκφρασιν», ἡ δὲ ἠχηρὰ μουσικὴ τοῦ μέρους ἐκείνου ἐμάλυπτε κάπως τὴν ἀπαγγελίαν τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἄλλ' ὅλα ταῦτα—ἐπιλέγει ὁ ἴδιος κριτικὸς—εἶνε ἀσήμαντοι ἐπικρίσεις. Διότι ὡς σύνολον ἡ παράστασις ἦτο λίαν ἐπιτυχής. Ὀφείλονται δὲ ἐπαινοὶ εἰς τὴν «ἠρωϊκὴν προσπάθειαν» τῶν κ. κ. Σέππαρδ καὶ Μπάγναμπυ πού ἀνεβίβασαν τὴν «Ὀρεστείαν», τὸ «μεγαλύτερον πνευματικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον παρήγαγεν ἄνθρωπος», κατὰ τὸν Σουίνμπορν.

«Θὰ εἶνε ἀσχημὴ ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ παύσουν νὰ παίζονται εἰς τὴν ἑλληνικὴν τὰ ἀρχαία ἑλληνικὰ δράματα, καὶ ἐπίσης ἀσχημὴ ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ παύσουν νὰ συγκινοῦν ὅλους τὰ ὑψηλὰ καὶ ἠθικὰ διδάγματα καὶ αἱ τραγικαὶ ἀνθρώπιναι μοῖραι, πού ἐμφανίζονται εἰς τὰ ἔργα ταῦτα—καταλήγει ὁ ἴδιος κριτικὸς. Εὐτυχῶς, ὅτι χάρις εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Καϊμπριτζ δὲν θὰ ἔλθουν αἱ ἡμέραι αὐταί...»